

L'escritura ocupa un lloc central en la societat, a manera de nexa que entrelliga memòria i poder. La creació del text, la seva transmissió i la seva custòdia, donant lloc als arxius, esdevenen eixos centrals en l'articulació i evolució de les societats. L'endegament d'aquests processos a l'edat mitjana, en els seus diferents vessants, ha de ser objecte d'un estudi rigorós a fi de valorar adientment els mecanismes amb què societats com l'occidental fonamenten les seves arrels del present.

L'écriture occupe un lieu central dans la société, en tant que lien qui relie mémoire et pouvoir. La création du texte, sa transmission et sa conservation, donnant lieu aux archives, deviennent des axes centraux dans l'articulation et l'évolution des sociétés. La mise en œuvre de ces processus au Moyen Âge, dans ses différents aspects, doit faire l'objet d'une étude rigoureuse, et ce dans le but d'évaluer correctement les mécanismes par lesquels des sociétés, telles que la société occidentale, fondent leurs racines du présent.

BEQUES D'ASSISTÈNCIA

Tots els participants joves poden beneficiar-se dels ajuts oferts per l'Associació d'Historiadors de la Corona d'Aragó (HISCOAR) i per la Sociedad Española de Estudios Medievales (SEEM).

Bases i procediment:

www.hiscoar.org // www.medievalistas.es

Direcció

Flocel Sabaté, Catedràtic d'Història Medieval a la Universitat de Lleida

Maite Pedrol, Directora de l'Arxiu Comarcal de la Noguera

Coordinació i secretaria tècnica (Universitat de Lleida)

Gemma Carnisé

Suport científic-tècnic (Universitat de Lleida)

Isaac Lampurlanés, Nuria Preixens, Clara Renedo, Sergi Rexach, Martí Vilamajó

Gestió

Jordi Oronich, Gerent del Consell Comarcal de la Noguera

Preu inscripcions: 30€ (inclou participació a les sessions, certificat d'assistència, desplaçament en autocar i dinar de curs el dia de la sortida).

Curs homologable pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (especialitat Geografia i Història).

Inscripció: Enviar correu electrònic amb les dades personals a: medieval@historia.udl.cat; per telèfon: 973 703152.

Informació:

Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals "Espai, Poder i Cultura". medieval@historia.udl.cat, 973 703152, www.medieval.udl.cat. **Arxiu Comarcal de la Noguera:** 973 443056, acnoguera.cultura@gencat.cat

Totes les sessions teòriques es duran a terme a la **sala d'actes del Consell Comarcal de la Noguera** (Balaguer).

Ho organitza:

Amb la col·laboració de:

XXVII CURS COMTAT D'URGELL

MEMÒRIA, ESCRITURA I PODER

© Arxiu Comarcal de la Noguera

6, 7, 8 DE MAIG DE 2025 BALAGUER

Curs inclòs dins del projecte "Catalunya país d'arxius, documents que fan Europa" que es desenvolupa en el marc del **Congrés Internacional d'Arxius Barcelona 2025**, impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Dimarts 6 de maig de 2025

9.00h INAUGURACIÓ.

9.30h **PONÈNCIES**. Presideix: **Flocel Sabaté** (Universitat de Lleida).

Pierre Chastang (Université de Paris-Saclay), *L'écriture et les archives: quelques remarques sur la construction temporelle des pouvoirs médiévaux (11e-14e siècle).**

Michelle Bubenicek (École Nationale de Chartes, Paris), *Entre tradition et révolution numérique: l'enseignement et la recherche en diplomatique et archivistique médiévales, aujourd'hui, à l'École Nationale des Chartes-PSL.**

Pausa cafè

Ghislain Brunel (Archives Nationales de France), *Les écrits du servage en France du nord: créer le droit, asseoir le pouvoir, accaparer la mémoire.**

Sebastien Barret (Institut de recherche et d'histoire des textes-CNRS, Paris), *Le pouvoir dans l'écriture, le pouvoir de l'écriture: les actes privés des IXe-XIe siècles (espace français).**

Debat

16.00h **PONÈNCIES**. Presideix: **Joan J. Busqueta** (Universitat de Lleida).

Hélène Sirantoine (University of Sydney), *Memorias contrastadas y retos de poder: narrar las conquistas de Almería y Tortosa en el siglo XII.*

Amaia Arizaleta (Université de Toulouse-Jean Jaurès), *Memorias escritas e identidad de la élite clerical castellana (1200-1250).*

Pausa cafè

Guillermo Tomás Faci (Arxiu de la Corona d'Aragó), *El Archivo de la Corona de Aragón: memoria regia, administración del territorio y comunidades políticas.*

Debat

* Conferències amb servei de traducció simultània del francès al català.

Dimecres 7 de maig de 2025

09.00h **SORTIDA DE TREBALL DE CAMP.**

Concentració davant de la seu del Consell Comarcal de la Noguera.

Visita de l'Arxiu Comarcal de la Noguera (Balaguer) a càrrec de **Maite Pedrol** (directora).

Sortida en autocar direcció Monestir de les Avellanes.

Visita de l'Arxiu del Monestir de Bellpuig de les Avellanes a càrrec de **Robert Porta** (director).

Dinar de curs al Restaurant del Monestir de les Avellanes.

Sortida en autocar direcció Consell Comarcal de la Noguera.

16.00h **PONÈNCIA**. Presideix: **Eduardo Carrero** (Universitat Autònoma de Barcelona).

Raquel Alonso (Universidad de Oviedo), *Soportes materiales de la memoria familiar: el caso de los Traba en el monasterio de Santa María de Sobrado dos Monxes.*

Debat

Pausa cafè

17.30h **TAULA RODONA: "Els arxius del futur"** amb **Maite Pedrol** (directora de l'Arxiu Comarcal de la Noguera), **Enric Cobo** (subdirector general d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat de Catalunya), **Alberto Torra** (director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó), **Ramon Alberch** (ICA fellow, fundador de l'Associació d'Arxivers de Catalunya i primer director de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents) i **Alicia Fornés** (Universitat Autònoma de Barcelona, Centre de Visió per Computador).

Debat

Dijous 8 de maig de 2025

09.00h **PONÈNCIES**. Presideix: **Elena Cantarell** (Universitat de Barcelona).

Cristina Jular Pérez-Alfaro (Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid), *Archivos vivos, memorias superpuestas: prácticas escriturarias de los condestables de Castilla.*

Miguel Calleja (Universidad de Oviedo), *Los registros notariales de la Castilla medieval: ¿un instrumento de construcción de la memoria social?*

Pausa cafè

Daniel Piñol (Universitat de Barcelona), *Dret, gestió o memòria? La praxi a les notaries medievals catalanes.*

Francesc Gimeno Blay (Universitat de València), *Exercir el poder escrivint, organitzar l'arxiu, representar-se socialment.*

Debat

Mots de cloenda de la trobada científica.

© Arxiu Comarcal de la Noguera